© Het Oogziekenhuis Rotterdam, juli 2025

het oog ziekenhuis rotterdam

Schiedamse Vest 180

3011 BH Rotterdam

T +31 (0)10 401 77 77

www.oogziekenhuis.nl

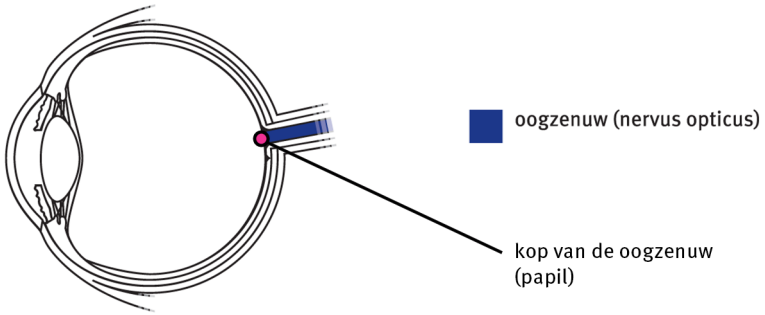
Drusen van de oogzenuw

Oogzenuw

De oogzenuw is de zenuw van het zien. Het brengt de beelden die we zien, gecodeerd als elektrische impulsen, van ons oog naar de hersenen. De oogzenuw is als een elektriciteitskabel en bestaat uit ongeveer 1,2 miljoen afzonderlijke dunne draadjes of zenuwvezels. Elk van deze vezels brengt een deel van de informatie naar de hersenen. Als enkele of alle zenuwvezels aangetast zijn, zien we wazig.

Drusen van de oogzenuw

‘Drusen’ zijn ophopingen van kalk in materiaal in de kop van de oogzenuw (papil). Het is onbekend hoe deze ophopingen ontstaan. Wel lijkt de dikte van de oogzenuw op de plek waar de zenuw het oog binnenkomt van belang te zijn. Het woord ‘druse’ komt uit het Duits waar het ‘kristallen in steen’ betekent. De drusen zijn te onderscheiden in zichtbare en niet zichtbare drusen. Dat wil zeggen dat de oogarts ze met funduscopie (achterin het oog kijken) kan zien. Als ze niet zichtbaar zijn, zijn ze onder het zichtbare oppervlak van de oogzenuw verborgen. Zichtbare drusen komen voor bij ongeveer 3 op de 1000 mensen. Ze komen vaker voor bij vrouwen dan bij mannen. Ook blijkt de kans op de aandoening 10 keer groter te worden als een familielid drusen van de oogzenuw heeft.

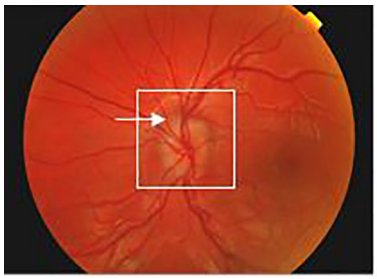

Klachten en symptomen

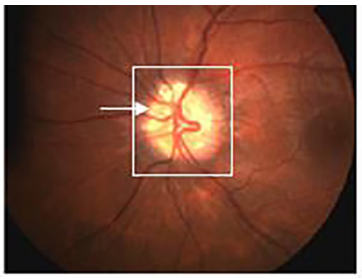
Veel mensen hebben nergens last van als de diagnose gesteld wordt. Dan wordt bij toeval de diagnose gesteld. Een aantal mensen heeft last van gezichtsvelduitval. Dit gebeurt meestal geleidelijk. Gezichtsveld is niet de scherpte van het beeld, maar wat je om je heen ziet als je recht vooruit kijkt. De oorzaak hiervan is dat de opeenhoping van materiaal waar de kalk in opslaat de zenuwvezels van de oogzenuw in de knel kan brengen, waardoor ze slechter gaan functioneren. Ook kan het voorkomen dat er een plotselinge gezichtsvelduitval optreedt. Dan kan er een bloedvat in de oogzenuwkop in de knel gekomen zijn. Bij ongeveer 70% van de mensen met zichtbare drusen komt gezichtsvelduitval voor. Bij niet zichtbare drusen is dit percentage lager, namelijk bij 20 tot 30% van de mensen.
Af en toe komen er andere afwijkingen rond de papil voor (zoals nieuwvaatvormingen, neovascularisaties), die meestal geen effect hebben op de gezichtsscherpte en ook lang niet altijd behandeld hoeven worden. De gezichtsscherpte blijft in de meeste gevallen normaal. Uitzonderingen zijn mogelijk bij patiënten met zeer uitgebreide gezichtsvelduitval.

Onderzoeken

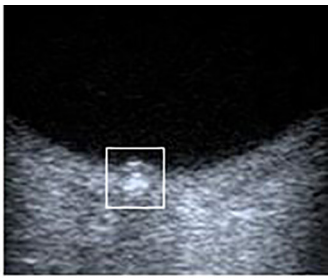
Bij zichtbare drusen is de diagnose direct te stellen. De oogarts kan door middel van een funduscopie achterin het oog kijken en de drusen zien (figuur 1). Bij niet zichtbare drusen zal er aanvullend onderzoek gedaan moeten worden (figuur 2). De beste manier om drusen aan te tonen is met echografie van de oogzenuw. Hierop zijn de drusen als een witte plek (hoge reflectie door de kalk) in de oogzenuw te zien (figuur 3).

Figuur 1: foto fundoscopie

Figuur 2

Figuur 3: foto echografie

Bij niet zichtbare drusen wordt er ook nog gedacht aan vocht in de oogzenuw: gezwollen oogzenuw of papiloedeem. Dit kan een symptoom zijn van een oogzenuwontsteking of van verhoogde druk in de hersenen. Als met de echografie de diagnose drusen te stellen is, wordt hier vaak verder uitgebreid onderzoek mee voorkomen. Aanvullend onderzoek in de vorm van een gezichtsveldonderzoek kan worden verricht.
Als het gezichtsveld onderzoek een niet verwachte uitslag geeft of de gezichtsscherpte gaat achteruit zonder dat daar een oogheelkundige reden voor te vinden is, dan kan de oogarts besluiten om verder onderzoek te laten doen in de vorm van een hersenscan of u door te verwijzen naar de neuroloog. Dit zal in de meeste gevallen niet noodzakelijk zijn.

Behandeling

Er is geen goede behandeling van drusen van de oogzenuw bekend. Er zijn allerlei ingrepen geprobeerd, tot het verwijderen van de drusen uit de zenuw toe, maar geen van de behandelingen heeft tot nu toe tot bewezen effect geleid. Als naast de drusen van de oogzenuw, ook een (hoog, normale tot licht) verhoogde oogdruk bestaat, zal snel overgegaan worden tot behandelen van de oogdruk. Omdat een verhoogde oogdruk ook een nadelig effect heeft op de zenuwvezels van de oogzenuw. Dit gebeurt in de vorm van oogdruppels. Als een acute achteruitgang van het gezichtsveld optreedt, zal algemeen onderzoek worden gedaan naar risicofactoren voor vaatafsluitingen. Als deze risicofactoren bestaan, kan overwogen worden met bloedverdunners dit risico te verkleinen.

Toekomstverwachting

Drusen van de oogzenuw nemen gedurende het leven in aantal en grootte toe. In hoeverre het voor de specifieke patiënt een probleem kan worden hangt af van meerdere factoren. Bijvoorbeeld of er gezichtsveld uitval is en hoeveel en of er acute achteruitgang van het gezichtsveld is opgetreden. Bij eenmaal bestaande gezichtsvelduitval is er in de literatuur bekend dat deze toeneemt met de leeftijd. Meestal blijft de gezichtsscherpte intact.

Meer info

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, dan kunt u contact opnemen met planning Neur via het telefoonnummer: 010 401 7795.

De afdeling is bereikbaar van maandag tot en met vrijdag tussen 08.30 en 16.30 uur